

Halogénované chladivá vs. zvyšovanie bezpečnosti pri práci

Novinky v dozore nad bezpečnosťou chladiacich okruhov s HFC chladivami sa začínajú uplatňovať v čase, keď sa tieto chladivá pomaly vyradujú z praxe... Alebo je všetko inak?

Na základe predchádzajúceho článku sme sa rozhodli prebrať danú tému v našej ankete. Halogénované chladivá sa používajú na Slovensku už viac ako 60 rokov. Od roku 2006 platí pri ich používaní sprísnený režim podľa nariadenia č. 842/2006/ES upraveného nariadením č. 517/2014/ES. Sprísnený režim je zameraný na tesnosť, správnu dávku chladiwa, vyradovanie z vybraných aplikácií a perspektívu postupného znižovania spotreby chladiw s vyšším skleníkovým efektom od budúceho roka.

Podľa komentárov z praxe začalo v tejto situácii v roku 2013 uplatňovať sprísnený režim na používanie HFC chladiw z pohľadu bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci aj MPSVR v spolupráci s Národným inšpektorátom práce (NIP), a to na základe vyhlášky č. 508/2009 Z. z., v zmysle ktorej by mali byť povinnosti zamestnávateľov v súvislosti s chladiacimi okruhmi s HFC chladivami postavené na úroveň chladiacich okruhov s amoniakom. Intenzita ohrozenia zdravia koncentráciou amoniaku vo vzduchu je pritom napríklad v porovnaní s chladivom R410A viac ako 1 000-násobne vyššia.

Po novom sa totiž chladiace okruhy s HFC chladivami zaraďujú medzi vyhradené technické zariadenia plynové (ďalej VTZ) kategórie Ai, Bi na úrovni jedovatého amoniaku a spadajú tak pod príslušné povinnosti podľa

uvedenej vyhlášky č. 508/2009 Z. z. Toto zaradenie sa, minimálne podľa viacerých deklarácií, prijalo bez väčších príprav a konzultácií ešte v roku 2009 a prekvapujúcim spôsobom sa začalo realizovať takmer tri roky po uvedení vyhlášky do platnosti. Medzi dotknutými subjektmi to, samozrejme, výrazne zarezonovalo. Čo si o tom myslia naši respondenti po roku skúseností s novou praxou?

1. Súčasný režim na úseku BOZP zaraďuje chladiace okruhy s HFC chladivami aj medzi VTZ plynové kategórie Ai, Bi podľa množstva chladiwa v okruhu 25 a 3 kg s povinnosťami zamestnávateľa na úrovni používania nebezpečných chladiw (napríklad amoniaku). Od roku 2013 ho v praxi presadzuje MPSVR spolu s NIP. Ako vnímate aktuálny spôsob presadzovania tohto nového dozoru?

2. Myslíte si, že Slovensko po 60-ročných skúsenostiach uplatňovania požiadaviek z pohľadu bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci (BOZP) potrebuje ich sprísnenie v podobe vyhlášky, ktorou sa vymedzuje aj voči ostatnému svetu? Navyše v čase, keď sa používanie chladiw začína opúšťať pod sprísneným dohľadom nariadenia č. 517/2014/ES? Líšia sa v niečom podmienky u nás natoľko, aby

si vynútili sprísnený, nákladnejší a administratívne náročnejší režim?

3. Po zaradení chladiacich okruhov s HFC chladivami medzi VTZ plynové kategórie Ai, Bi pribudli nové povinnosti najmä zamestnávateľom, a to nielen s projektovaním, inštaláciou, ale aj s prevádzkovaním týchto okruhov tak, akoby v nich bol jedovatý amoniak. Navyše, obsluha zariadenia s viac ako 25 kg HFC chladiwa musí mať platný preukaz. Ako podľa vás zamestnávatelia vnímajú tieto povinnosti? Ukazuje ich prax ako potrebné?

Ing. Jozef Löffler

Výskumný ústav vzduchotechniky

1. Nový výklad pôsobí vo výklade práva retrográdne, pretože predpis asi nebol jasný ani v legislatívnom procese pri jeho tvorbe, potom pravdepodobne nemohol byť ani správne pripomienkovaný, a tak sa podľa všetkého ani nemohli posúdiť jeho hospodárske dosahy.

Nový výklad vychádza pravdepodobne z verejne nepublikovanej analýzy rizík skutočnej udalosti, ktorá by tento výklad zdôvodňovala ako oprávnený.

Predpis sa neopiera o smernicu PED pre tlakové zariadenia (napriek tomu, že zahŕňa aj nebezpečenstvo vyplývajúce z chladiacich kvapalín tlakových zariadení) a ani o rad európskych noriem, ktoré sú v niektorých častiach harmonizované. Ide o tento súbor noriem:

EN 378-1 Chladiace zariadenia a tepelné čerpadlá. Požiadavky na bezpečnosť a ochranu životného prostredia. Časť 1: Základné požiadavky, definície, klasifikácia a kritériá voľby;

EN 378-2 Chladiace zariadenia a tepelné čerpadlá. Požiadavky na bezpečnosť a ochranu životného prostredia. Časť 2: Konštrukcia, výroba, skúšanie, značenie a dokumentácia;

EN 378-3 Chladiace zariadenia a tepelné čerpadlá. Požiadavky na bezpečnosť a ochranu životného prostredia. Časť 3:

Miesto inštalácie a ochrana personálu; EN 378-4 Chladiace zariadenia a tepelné čerpadlá. Požiadavky na bezpečnosť a ochranu životného prostredia. Časť 4: Prevádzka, údržba, oprava, reg.

V časti EN 378-1 sa stanovujú najvyššie prípustné bezpečné koncentrácie jednotlivých chladiv a v EN 378-3 sa stanovujú aj bezpečnostné požiadavky na inštaláciu.

Zvyšovanie formálnej „úradnej“ kontroly vytvára vo všeobecnosti dojem, že sa zodpovednosť zodpovednej osoby za výrobok (výrobca a prevádzkovateľa počas prevádzky) znižuje. Najuniverzálnejším princípom voľného trhu je však maximalizovať zodpovednosť zodpovednej osoby a minimalizovať úradnú kontrolu, v ktorej je kontrolný orgán zodpovedný za nález a stáva sa článkom v zodpovednosti za výrobok a prevádzku.

2. Slovensko nepotrebuje prísnejšie, nákladnejšie a administratívne náročnejšie predpisy BOZP (bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci), ale lepšie a pokrokovejšie predpisy v súlade s inovačnými trendmi tak, aby v hospodárskej súťaži s inými členskými krajinami nepôsobili ako hendikep. Sú to totiž iba naše „národné predpisy“, ktorými sa odlišujeme od ostatných krajín, a Slovensko by malo mať rovnaké súťažné podmienky.

Škoda, že v tejto oblasti už neplatia európske smernice. Tieto predpisy určujú základné bezpečnostné požiadavky z pohľadu rôznych ohrození, ako sú PED (tlaková smernica), MD (strojná smernica) a pod. Ony vlastne platia, ale „de jure“ sú svojím právnym účinkom obmedzené na časti životného cyklu „uviedenie na trh a uvedenie do prevádzky“. Tieto smernice boli vytvorené v čase, keď platil mandát (a záujem) iba na tieto časti (z dôvodu vytvorenia jednotného trhu). Pri ostatných časti životného cyklu („prevádzka“, „kontrola počas prevádzky“ a „vyradenie“) sa ponechali iba „národné predpisy“. Podľa mojich skúseností je Slovensko na takej úrovni technickej kultúry, ktorá nepotrebuje byť zohľadňovaná „národnými predpismi“ a je plne kompatibilná na aplikáciu medzinárodných predpisov.

3. Tieto národné predpisy zasahujú vzhľadom na svoj nejasný obsah najmä do investičnej činnosti a spôsobujú neistotu pri plnení investičných termínov s veľkými hodnotami, pri nesprávnom výklade tam vytvárajú najväčšie škody.

Zamestnávateľia by to akceptovali v prípade, ak by každý rozumel, akou mierou sa toto opatrenie podieľa na zvýšení bezpečnosti chladiaceho okruhu („čo dostanem, ak to kúpim“). Ak v tom vidia iba administratívne opatrenie vykonávané pracovníkmi bez odbornej spôsobilosti „chladiar“, považujú to za zbytočné.

Doteraz sa, navyše, verejne nepublikovali

obsahy týchto úradných skúšok (kontrol), postupy a závery tak, aby ako PROTOKOL mohli byť zaradené do technického súboru dokumentov dokladujúcich bezpečnosť chladiaceho zariadenia a systému počas prevádzky, samozrejme aj s identifikáciou odborníkov, ktorí až do nasledujúcej kontroly garantujú zistené bezpečnostné vlastnosti, ktoré sú uvedené v prílohe.

Na záver by som teda túto tému zhrnul takto:

Diskontinuitu všeobecných princípov práva a zákonných požiadaviek na výrobky po etape životného cyklu výroby – v čase uvádzania na trh a do prevádzky (tu platia európske smernice) a v čase užívania –, keď začnú platiť úplne iné (národné) predpisy, považujem v súčasnosti za neudržateľnú. Európskemu priestoru prajem čím skôr zavedenie zákonných požiadaviek na výrobky počas celého životného cyklu, teda nie iba pri uvedení na trh a do prevádzky, a širšiu harmonizáciu radu noriem EN 378-1, 2, 3, 4 Chladiace zariadenia a tepelné čerpadlá. Požiadavky na bezpečnosť a ochranu životného prostredia. Časť 1, 2, 3, 4. V prípade, že tomu niečo bráni, by som chcel vedieť dôvody. Pevne verím, že príčinou nie je odborná spôsobilosť „chladiar“.

Heslom dnešnej doby je uplatňovanie vedy a techniky, výskumu a vývoja pri inováciách v praxi. Tie neznamenajú len nové technológie a techniku, ale aj bezpečnostné predpisy pri užívaní. Je to ich súčasť. Bezpečnostné predpisy a ich uplatňovanie v praxi sú súčasťou odozvy technického pokroku, pričom musí neustále dochádzať k modifikácii ich vzájomného vzťahu.

Ak dôjde k naplneniu mojej vízie, bude to malý krok pre európske predpisy, ale veľký krok pre Slovensko.

Ing. Daniela Gecelovská, PhD.

Národný inšpektorát práce
zástupkyňa riaditeľa odboru riadenia inšpekcie práce

1. Úvodný text nie je formulovaný v súlade s platnou legislatívou v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci (ďalej BOZP), preto na objasnenie uvádzam:

Požiadavky týkajúce sa overenia technického stavu vzhľadom na BOZP neuplatňuje inšpekcia práce len od roku 2013, ide o dlhodobú záležitosť. V prípade, ak si prevádzkovatelia neplnili povinnosti stanovené legislatívou BOZP, čiže sa nepreverilo, či je technický stav zariadení vyhovujúci, mohlo sa bezprostredne ohroziť zdravie zamestnancov a ich životy.

HFC chladivá sa zaraďovali medzi nebezpečné plyny už od 1. januára 2003, odkedy nadobudla účinnosť vyhláška MPSVR SR č. 718/2002 Z. z. na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a bezpečnosti technických zariadení.

Pod nebezpečnými plynmi sa na účely tejto vyhlášky rozumeli okrem čpavku aj iné horľavé, jedovaté alebo žieravé plyny alebo ich zmesi v takých množstvách alebo koncentráciách, ktoré môžu pri úniku zo zariadenia akútne ohroziť život alebo zdravie osôb.

Táto vyhláška bola nahradená vyhláškou č. 508/2009 Z. z. v znení neskorších predpisov (ďalej vyhláška č. 508/2009 Z. z.).

Definícia nebezpečného plynu/kvapaliny je uvedená v § 3 písm. i) vyhlášky č. 508/2009 Z. z. V zmysle tejto definície sa pod pojmom nebezpečný plyn alebo nebezpečná kvapalina rozumieju:

- chemická látka a chemická zmes klasifikovaná podľa chemického zákona, ktorá je výbušná, mimoriadne horľavá, veľmi horľavá, ak jej najvyššia pracovná teplota je vyššia ako jej bod vzplanutia, veľmi jedovatá, jedovatá alebo oxidujúca (zohľadňujú sa tu len fyzikálno-chemické a toxikologické vlastnosti, a nie ekotoxické)
- a tiež iné plyny a ich zmesi v takých množstvách alebo koncentráciách, ktoré môžu ohroziť život alebo zdravie ľudí. Poznamenávam, že ani čpavok nie je zaradený medzi nebezpečné plyny/kvapaliny na základe jeho nebezpečných vlastností taxatívne vymenovaných vo vyhláške. Ide o žieravú látku a nie o výbušnú látku, mimoriadne horľavú, veľmi horľavú ani o látku, ktorej najvyššia pracovná teplota je vyššia ako jej bod vzplanutia. Nejde ani o látku veľmi jedovatú, jedovatú alebo oxidujúcu. Medzi nebezpečné plyny/kvapaliny je zaradený na základe jeho množstva v chladiacom zariadení ako celku. Chladiace zariadenia sa zaraďujú medzi technické zariadenia plynové na základe množstva chladiacej látky v zmysle prílohy 1 v časti IV vyhlášky č. 508/2009 Z. z. takto:
- do skupiny Ai sa zaraďujú zariadenia pracujúce s nebezpečnými plynmi, určené na chladenie a mrazenie s množstvom plynu na chladenie nad 25 kg,
- do skupiny Bi sa zaraďujú zariadenia pracujúce s nebezpečnými plynmi, určené na chladenie a mrazenie s množstvom plynu na chladenie od 3 kg do 25 kg (vrátane).

Upozornenie: Vyhláška č. 508/2009 Z. z. sa nevzťahuje na zariadenia pred ich uvedením do prevádzky a už vôbec sa nevzťahuje na tzv. bielu techniku (chladičky, mrazničky a pod.), ktoré sú označené značkou CE a uvádzajú sa do prevádzky len pripojením vidlice do elektrickej zásuvky pomocou pohyblivého prívodu.

2. Nariadenie Európskeho parlamentu a rady (EÚ) č. 517/2014 zo 16. apríla 2014 o fluórovaných skleníkových plynoch, ktorým sa ruší nariadenie (ES) č. 842/2006, sa vzťahuje na zníženie emisií fluórovaných skleníkových plynov a požiadavky

tohto európskeho nariadenia sú povinné plniť všetky členské štáty EÚ. Týka sa životného prostredia, nie BOZP.

Vyhláška č. 508/2009 Z. z. sa vzťahuje na bezpečnosť a ochranu zdravia zamestnancov. Požiadavky vyhlášky sa netýkajú administratívnych povinností, ale overenia technického stavu zariadení a požiadaviek na odbornú spôsobilosť obsluhy, osôb na opravy a na revíziách technikov. Ide o európske požiadavky na pracovné prostriedky v zmysle NV SR č. 392/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách pri používaní pracovných prostriedkov, do ktorého bola implementovaná smernica Rady 89/655/EHS.

NIP spolu s MPSVR SR pripravuje pracovné stretnutie expertov na prehodnotenie definície nebezpečného plynu alebo nebezpečnej kvapaliny.

3. Čpavok (amoniak) nie je klasifikovaný podľa zákona (a teda ani podľa európskeho nariadenia CLP) ako jedovatá látka, ide o žieravú látku.

Je potrebné, aby vyhradené technické zariadenia boli obsluhované kvalifikovaným personálom, aby nedochádzalo k pracovným úrazom a chorobám z povolania z dôvodu neodbornej manipulácie so zariadením.

Je možné, že po zmene definície nebezpečnej kvapaliny/plynu vo vyhláške č. 508/2009 Z. z. už niektoré fluórované alebo chlórované uhľovodíky nebudú nebezpečnými látkami, a teda zariadenia, v ktorých sa nachádzajú, sa nebudú považovať za vyhradené technické zariadenia skupiny A1 ani B1.

Aj napriek tejto skutočnosti však budú zamestnávateľia (prevádzkovatelia týchto zariadení) povinní vykonávať kontroly pracovného prostredia v určených lehotách a poverenými osobami. Zodpovednosť bude viac na bedrách týchto zamestnávateľov.

Ing. Dušan Adamček

MPSVR SR
riaditeľ odboru ochrany práce

Pozn. redakcie: V zaslanom stanovisku MPSVR SR sa uvádza vo všeobecnosti postavenie MPSVR SR a hodnotí sa úvodný text k tejto ankete v nadväznosti na jej otázky, zástupca rezortu sa nevyjadril priamo ku konkrétnym otázkam ankety. Text uvádzame v originálnom rozsahu:

Všeobecne:

Jednou zo zásadných úloh Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky (ministerstvo) je starať sa o bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci. Okrem iného sa tak realizuje ústavné právo zamestnancov upravené čl. 36 písm. c) Ústavy SR, podľa ktorého „zamestnanci majú právo na spravodlivé a uspokojujúce pracovné pod-

mienky. Zákon im zabezpečuje najmä ochranu bezpečnosti a zdravia pri práci.“

Toto ústavné právo sa bežne realizuje úpravou príslušných opatrení a povinností v právnych predpisoch, uplatňovaním týchto predpisov na konkrétnych pracoviskách zamestnávateľmi a zamestnancami a, samozrejme, dozorom vykonávaným príslušnými dozornými orgánmi nad tým, ako zamestnávateľia tieto predpisy vykonávajú vo svojej činnosti.

Účelom BOZP je teda predchádzať pracovným úrazom a chorobám z povolania zamestnancov, ktorými dotknutí zamestnanci, ich rodiny, zamestnávateľia i spoločnosť trpia ľudsky aj ekonomicky.

Predchádzať týmto nežiaducim udalostiam je aj záujmom EÚ, ktorá vyžaduje od členských štátov znižovanie ich počtov, a to najmä vytváraním takých podmienok na pracoviskách zamestnávateľov, ktoré nepoškodzujú zdravie zamestnancov. V tomto kontexte možno konštatovať, že SR splnila iniciatívu EÚ, aby v rokoch 2007 až 2012 členské štáty znížili počet úrazov najmenej o 25 %. Na rovnaký účel – zabezpečenie bezpečného a zdravého pracovného prostredia – sa orientuje aj Strategický rámec EÚ v oblasti ochrany zdravia a bezpečnosti pri práci na obdobie rokov 2014 – 2020.

Pri praktickej realizácii potrebných a nevyhnutných opatrení na zaistenie ochrany života a zdravia zamestnancov je, samozrejme, nevyhnutné uvážiť a aplikovať aj súbor vhodných a nevyhnutných opatrení, ktoré spravidla majú vplyv na zamestnávateľov, a to aj z hľadiska ekonomiky vyplývajúcej z nákladov potrebných na realizáciu týchto opatrení.

Problematiku BOZP vrátane používania príslušných technických zariadení, a teda aj chladiacich zariadení s HFC chladičom, v pracovnom procese – nie však v občianskom živote súkromnými osobami, občanmi v ich bytoch, domoch, chatách – upravujú:

- zákon č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci (ďalej „zákon“),
- vyhláška MPSVR SR č. 508/2009 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci s technickými zariadeniami tlakovými, zdvíhacími, elektrickými a plynovými a ktorou sa ustanovujú technické zariadenia, ktoré sa považujú za vyhradené technické zariadenia (ďalej „vyhláška“),
- súbor ďalších súvisiacich právnych predpisov a ostatných predpisov na zaistenie BOZP.

Vyhláška upravuje požiadavky na vyhradené technické zariadenia, ktorých prevádzka je spojená so zvýšeným rizikom pre život a zdravie, a týka sa ich uvedenia do prevádzky a počas prevádzky. Zahŕňa požiadavky na ich tvorcov, na inštaláciu u prevádzkovateľov a na kontrolu i osobitnú odbornú spôsobilosť obsluhovateľov.

Zamestnávateľia sú povinní kontinuálne uplatňovať predpisy na zaistenie BOZP v pra-

xi, a preto inšpektoráty práce podľa zákona č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce vykonávajú u zamestnávateľov dozor, ako ich tieto povinné osoby uplatňujú na svojich pracoviskách.

K jednotlivým častiam úvodného textu ankety a jej názvu:

K názvu ankety:

Názov použitým slovom „verzuz“ navodzuje situáciu, že halogénované chladičivá sú proti BOZP, čo nemusí byť pravdou, a tým negatívne ovplyvňuje názor účastníkov ankety.

K podnadvpisu ankety:

Použitie slovo „novinky“ neodráža skutočnosť, že požiadavky na zaistenie BOZP boli upravené aj v minulosti a zamestnávateľia ich uplatňovali. Ak o týchto svojich povinnostiach nevedeli a neuplatňovali ich, nie je to dôvod označiť ich ako novosť.

Podľa aktuálnej právnej úpravy požiadaviek na zaistenie BOZP pri vyhradených technických zariadeniach ustanovených pre plynové zariadenia, a teda aj chladiace zariadenia, vo vyhláške platí, že chladiace a mraziace zariadenia sa zaraďujú medzi vyhradené technické zariadenia plynové, ak použité plynové médium najmä vzhľadom na svoje fyzikálne a chemické vlastnosti môže ohroziť život alebo zdravie ľudí, a to na základe množstva chladiacej látky. Podľa vyhlášky patria k nebezpečným plynom aj „plyny a ich zmesi v takých množstvách alebo koncentráciách, ktoré môžu ohroziť život alebo zdravie ľudí“. Keďže nebezpečné plyny používané v technických zariadeniach môžu v určitých situáciách ohroziť zdravie či život, treba začleniť technické zariadenia pred uvedením do prevádzky i počas ich prevádzky do osobitného, prísnejšieho režimu preventívnej starostlivosti o ich technický stav aj spôsob používania, ktorým sa zabezpečí primeraná ochrana života a zdravia osôb nachádzajúcich sa v ich blízkosti.

Aj v minulosti, napríklad v príslušnej vyhláške účinnej od 1. 4. 1996 a neskôr, sa používalo také zaradovanie týchto plynových zariadení z hľadiska prevencie ochrany života a zdravia zamestnancov, a teda nejde o novinky.

K prvému odseku úvodného textu:

Z uvedeného znenia vyplýva špecifický účel citovaných nariadení EÚ v oblasti ochrany prírody – ochrana životného prostredia. Tieto predpisy však neustanovujú požiadavky na zaistenie BOZP.

Osobitný účel majú aj smernice, nariadenia a ďalšie právne záväzné akty EÚ v oblasti BOZP. Účelom predpisov na zaistenie BOZP platných na Slovensku je ochrana života a zdravia zamestnancov, tzn. účelom je preventívnymi a ochrannými opatreniami predísť takým situáciám pri ich používaní, v ktorých nemožno vylúčiť poškodenie zdravia jedného alebo viacerých zamestnancov či iných osôb. Je nepochybné, že podľa § 4 a 6 a ďalších ustanovení zákona je na projektantoch a zamestnávateľoch uvádzajúcich chladiace a mraziace

zariadenie do prevádzky, aby posúdili riziko vyplývajúce z budúceho používania zariadenia s konkrétnym chladivom vrátane HFC. Následne sú povinní realizovať aj príslušné opatrenia na zaistenie BOZP vrátane prípadného zaradenia chladiaceho a mraziaceho zariadenia medzi vyhradené technické zariadenia v súlade s ich vymedzením vo vyhláške.

K druhému odseku úvodného textu:

Nemožno súhlasiť s konštatovaním, že požiadavky na zaistenie BOZP pri prevádzke chladiacich a mraziacich zariadení sa začali uplatňovať len a výlučne v roku 2013. Orgány inšpekcie práce vykonávajú dozor u zamestnávateľov kontinuálne, a teda požiadavky vyhlášky na zaistenie BOZP vzťahujúce sa k chladiacim a mraziacim zariadeniam boli predmetom ich dozoru aj v minulosti. Následne po zistení disproporcie medzi reálnym a predpisovým stavom nariaďovali opatrenia na zlepšenie stavu. Naopak, konštatujeme, že tento nástroj prevencie sa používal už v minulosti, preto odmietame všeobecné konštatovanie, že zo strany orgánov štátnej správy došlo k vyžadovaniu povinností zamestnávateľov prevádzkujúcich chladiace a mraziace zariadenia od roku 2013. V roku 2013 nedošlo ani k zmene požiadaviek na zaistenie BOZP v spojitosti s prevádzkou chladiacich a mraziacich zariadení, a teda ani nemohlo dôjsť k zmene vyžadovania súvisiacich povinností.

Aj podľa predchádzajúcej aj súčasnej právnej úpravy sa technické zariadenia na chladenie a mrazenie zaraďovali a zaraďujú medzi vyhradené technické zariadenia plynové podľa množstva používaného nebezpečného plynu, ktorý môže ohroziť život alebo zdravie osôb. Z uvedeného vyplýva kontinuita právnej úpravy.

Určitú úlohu tu, samozrejme, zohráva fakt, že disponibilné odborné kapacity na výkon inšpekcie práce neumožňujú, aby sa táto vykonala u každého zamestnávateľa prevádzkujúceho predmetné zariadenia. To však nezbavuje príslušných zamestnávateľov povinnosti plniť si zákonné povinnosti.

K tretiemu odseku úvodného textu:

V spojitosti s použitými slovami „po novom“ a tvrdením o jednoznačnosti zaraďovania chladiacich okruhov s HFC chladivami si dovoľujeme upozorniť na dve skutočnosti:

- zaradenie chladiacich a mraziacich zariadení medzi vyhradené technické zariadenia plynové (ak bol použitý plyn nebezpečný a mohol ohroziť život alebo zdravie zamestnancov) podľa množstva nebezpečného plynu ako chladiva bolo už upravené aj v skorších právnych úpravách, a to v už neplatných vyhláškach č. 74/1996 Z. z. a č. 718/2002 Z. z. – teda nejde o „nové“ zaraďovanie,
- aktuálna vyhláška neklasifikuje HFC chladivá ako nebezpečné – posúdiť, či použité chladivo je alebo nie je nebezpečné pre

život a zdravie, je podľa zákona súčasťou posúdenia rizika, ktoré má vykonať projektant zariadenia a zamestnávateľ – prevádzkovateľ chladiaceho a mraziaceho zariadenia – na základe posúdenia fyzikálnych a chemických vlastností a prevádzkových podmienok.

Pokiaľ ide o prípravu a schvaľovanie návrhu vyhlášky v roku 2008 a 2009, je uvedené konštatovanie nepravdivé, keďže návrh vyhlášky prešiel prípravou a dopracovaním v expertnej pracovnej skupine s účasťou odborníkov sociálnych partnerov, štandardným legislatívnym konaním a nad jeho rámec bol aj predmetom rokovania Hospodárskej a sociálnej rady SR.

Podľa nášho názoru je „prekvapujúca realizácia“ tohto zaraďovania novinkou len pre niektorých zamestnávateľov, ktorí opomenuli realizáciu platnej právnej normy – zákona a vyhlášky.

Na záver treba povedať, že aj vzhľadom na rôzne účely opatrení na zabezpečenie ochrany životného prostredia a opatrení na zaistenie BOZP zastávame názor, že realizácia aktuálnej právnej úpravy na zaistenie BOZP pri zaraďovaní technických zariadení plynových pracujúcich s nebezpečnými plynmi a určených na chladenie a mrazenie nie je v rozpore so zámermi ochrany životného prostredia a jej právnou úpravou.

(sf)

foto: thinkstock.cz

SLOVENSKÁ KOMORA STAVEBNÝCH INŽINIEROV

Stavovská organizácia autorizovaných stavebných inžinierov

AUTORIZOVANÍ STAVEBNÍ INŽINIERI poskytujú komplexné inžinierske a architektonické služby v oblasti projektovania, realizácie a užívania budov a inžinierskych stavieb

– mostov, ciest, železníc, tunelov, vodohospodárskych stavieb a technického, technologického a energetického vybavenia stavieb.

ZOZNAM AUTORIZOVANÝCH STAVEBNÝCH INŽINIEROV
NÁJDETE NA STRÁNKE www.sksi.sk